

Таким чином, створення ефективного механізму управління формуванням та розвитком інноваційно-інвестиційним потенціалом сільськогосподарських підприємств дозволить знизити ризики інноваційно-інвестиційної діяльності, підвищити ефективність використання наявних ресурсів підприємства, приймати обґрунтовані рішення у сфері управління на стратегічному рівні.

Список використаних джерел і літератури

1. Нестерчук Ю. О. Інтеграційні процеси в аграрно-промисловому виробництві : [монографія]. Умань : Видавець Сочінський, 2009. 372 с.
2. Кіпіоро І. М. Механізми активізації інноваційно-інвестиційної діяльності сільськогосподарських підприємств [Текст] // Економіка АПК. 2015. № 4. 151 с.
3. Пономарьов О. С. Методологічні принципи побудови механізмів управління інноваційно-інвестиційним розвитком суб'єктів агробізнесу // Актуальні проблеми інноваційної економіки. 2018. № 1. С. 45–54.

*Нестеренко К. В., магістрант групи МО – 107М
Науковий керівник: Білявський В. М., к. е. н., доцент
Національний авіаційний університет, м. Київ*

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Втручання держави в господарську діяльність підприємств і ринок виробництва продукції слід, завжди сприймати, як доволі суперечливе явище. На цей рахунок існує такі протилежні погляди науковців й практиків: уряду не слід регулювати виробництво продукції; виробництво має оптимально контролюватися державою. Дотримуючись другої точки зору, наведемо аргументи на її обґрунтування.

По-перше, більшість проблем у господарській діяльності підприємств виникає через природу походження виробленої продукції, нееластичність попиту на більшість продуктів, сильної залежності потреби в продукції від доходів, низької заміни одного виду продукції іншим, через специфіку їх практичного використання та призначення.

По-друге, обмежена кількість виробників продукції, географічні та економічні умови їх розвитку, віддаленість від реальних споживачів продукції не дозволяють суттєво впливати на попит продуктів за допомогою методів просування товарів на ринку.

По-третє, підприємства реалізують свої товари через недостатньо досконалу маркетингову систему, яка впливає на зміну ціни продукції в бік її збільшення. Враховуючи обмеженість фінансових можливостей держави з підтримки інвестицій у промислове виробництво, слід визначити підходи, що здатні істотно поліпшити інвестиційний клімат у виробничій сфері. Насамперед це пов'язано зі створенням умов для підвищення інвестиційної активності в промислове виробництво і формуванням інвестиційної привабливості проектів, галузей і регіонів, які споживають продукцію підприємств [1].

До них можна віднести такі [2]:

- стабілізація і подальше поживлення реального сектору економіки з концентрацією на конкурентоспроможність виробленої продукції;
- створення сприятливого податкового режиму, що сприяє нарощуванню виробничого капіталу;
- здійснення комплексу заходів щодо нормалізації платіжно-фінансової дисципліни;
- чітке розмежування сфер відповідальності державного і місцевого бюджетів;
- подальше послідовне зниження темпів інфляції і реальної банківської процентної ставки до рівня, що стимулює інвестиції в промислове виробництво, як ключовий елемент реального сектора економіки;

- стимулювання інвестицій у промислове виробництво за рахунок розвитку системи державних гарантій, що надаються приватному інвестору за пріоритетними для держави напрямками інвестування;

- підвищення ефективності формованої інституційного середовища для інвестиційної діяльності.

На рівні промислове виробництво для практичної реалізації вищевказаних підходів необхідно визначити ряд першочергових заходів, здійснюваних при взаємодії профільних і суміжних міністерств і відомств, державних і комерційних організацій, виробничих підприємств, вчених і фахівців з урахуванням зарубіжного досвіду [3]:

1. Для підвищення кредитоспроможності підприємств, як об'єктів інвестування, необхідно здійснити інвентаризацію заборгованостей виробничих підприємств. Основні борги слід реструктурувати. Реструктуризація при цьому має відбуватися не поверхово, а на основі детального аналізу причин заборгованості, оцінки стану виробничих підприємств, бізнес-планів їх розвитку тощо. Без наявності реальних програм виходу підприємств з кризи після реструктуризації боргів остання є неефективною. Якщо на підприємствах немає фахівців, здатних кваліфіковано організувати справу і бачать перспективу, вони повинні підлягати адміністративному реформуванню з введенням кризового управління. Названі заходи істотно оздоровлять фінансовий стан підприємств, підвищать їх ліквідність і, як наслідок, інвестиційну привабливість.

2. В органах управління на всіх рівнях доцільно прийняти рішення про пільги для виробників продукції з податку на прибуток, інвестований в модернізацію і розширення виробництва.

3. З урахуванням принципу диференціації звільнити підприємства, що знаходяться в стадії реорганізації чи будівництва від податку на прибуток і ряду інших податків на період до завершення реалізації проекту і повного введення потужностей.

4. Переглянути зниження норми митних зборів на машини і обладнання, що поставляються по інвестиційним проектам, що забезпечує розширення і модернізацію виробництва, в тому числі за участю зарубіжних партнерів (маючи на увазі країн ближнього і далекого зарубіжжя).

5. Законодавчо забезпечити захист інвестицій від політичних та інших ризиків.

6. Розробити систему заходів, що стимулюють українські банки до інвестицій в реальний сектор економіки, включаючи механізми гарантій державних і регіональних бюджетів розвитку, певні преференції банкам, що інвестують підприємства.

7. Забезпечити інформаційну підтримку в засобах масової інформації.

При реалізації перерахованих вище заходів істотну роль слід відводити формам і методам державного регулювання інвестиційної діяльності, яка передбачає: створення сприятливих умов для розвитку інвестиційної діяльності шляхом:

- вдосконалення системи оподаткування, механізму нарахування амортизації і використання амортизаційних відрахувань;
- встановлення суб'єктам інвестиційної діяльності спеціальних податкових режимів;
- захисту інтересів інвесторів;
- надання суб'єктам інвестиційної діяльності пільгових умов користування землею та іншими природними ресурсами, що не суперечать законодавству України.

Наразі склалося два підходи до регулювання іноземних інвестицій: у країнах з розвинутою ринковою економікою (США, ФРН, Великобританія та Франція) спеціальних законів про іноземних інвестицій немає; на діяльність іноземних інвесторів поширюється ті ж норми і правила, що застосовуються до діяльності національних інвесторів. У країнах Африки, Латинської Америки та Азії існує спеціальне законодавство про іноземні інвестиції (що включає кодекси про іноземні інвестиції або закони про іноземні інвестиції та інші інвестиційні закони). Діяльність іноземних інвесторів в зарубіжних країнах регулюється в основному національними законами, постановами та адміністративними процедурами. Однак слід зазначити, що загальні положення цих актів в більшості розвинених країн в

цілому ідентичні. Відмінності існують лише в деталях. Основний принцип, на якому базується законодавство, полягає в тому, що на іноземні фізичні та юридичні особи, які здійснюють свою діяльність в країні, у цілому поширюється законодавство і правові норми, які застосовуються щодо національних підприємств і фірм [4].

По більшості аспектів господарської діяльності національне законодавство не робить різниці між національними та іноземними підприємствами, застосовуючи до них положення свого цивільного і торгового права, зокрема акціонерного законодавства. Тому в більшості західних країн, взагалі, немає спеціальних законів або кодексів для іноземних інвестицій, а існують лише деякі адміністративні постанови, а також належні до них параграфи окремих законів. Загалом міжнародний досвід свідчить про те, що прийняття спеціальних законів у сфері іноземних інвестицій обумовлено прагненням залучити іноземні інвестиції у економіку країни шляхом створення сприятливого фінансово-економічного клімату та пільгового режиму для іноземних інвестицій.

У Канаді в 1973 р. був прийнятий закон про іноземні інвестиції, який у 1985 р. був замінений законом про інвестиції в Канаді. Відповідно до якого, можна виявити загальну тенденцію розвитку національного законодавства про іноземні інвестиції різних країн – в результаті послідовно проведеної інвестиційної політики, що призводить до зростання економіки та підвищення добробуту населення, відбувається процес стирання відмінностей між правовими режимами іноземних і національних інвестицій. В свою чергу це призводить до того, що спеціальне регулювання у сфері іноземних інвестицій замінюється загальним регулюванням, яке забезпечується національним законодавством (інвестиційних, цивільним, торговельним тощо) [5].

На нинішньому етапі вкрай важливо здійснити технічне переозброєння і реконструкцію виробничих підприємств і комплексів, а також оновлення парку машинами і обладнанням нового покоління, які повинні забезпечити істотне зростання продуктивності праці, економію ресурсів, створити оптимальні умови для виробництва конкурентоспроможної продукції. Тільки інтенсифікація промислового виробництва на основі впровадження нововведень у вигляді нових машин, обладнання, запасних частин, прогресивних технологій дозволить вийти на сучасний рівень виробництва продукції, а, отже, і на більш продуктивний рівень праці, що забезпечить населенню гідний рівень життя. Також, слід відзначити що важливим чинником відновлення реального сектора економіки і стимулювання економічного є державна кредитна політика, яка має бути логічним продовженням державної політики у сфері підтримки суб'єктів господарювання.

В умовах же складного фінансового становища переважній більшості підприємств необхідне своєчасне і цілеспрямоване залучення не тільки вітчизняних, але й іноземних інвестицій, чому сприяє створення сприятливого і стабільного економічного середовища. Для стимулювання зовнішніх інвестицій повинні бути внесені суттєві зміни у законодавчу та інституційну базу. Зокрема, слід прийняти проект Конвенції про захист прав інвестора. Реалізація викладених напрямків на базі збереженого потенціалу підприємств дозволить істотно збільшити виробництво продукції, наростити експорт продукції і забезпечити надходження необхідних для його інвестування валютних коштів. У свою чергу, розвиток промислового виробництва буде сприяти підвищенню ефективності в галузях, взаємодіючих з підприємстві споживають їх продукцію як в Україні, так і за кордоном.

Список використаних джерел та літератури

1. Білявський В. М., Шепута М. М. Реалізація інноваційних проектів як фактор підвищення конкурентоспроможності підприємства // Сталій розвиток економіки. 1'2018. № 38. С. 131–140.
2. Бондаренко Т. Ю. Аналіз виробничої діяльності в управлінні машинобудівним підприємством // Вісник ОНУ імені І. І. Мечникова. 2013. Том. 18; Вип. № 4/1. С. 49–52.
3. Алексеев С. Б. Теоретические аспекты конкурентоспособности предприятий // Економіка : проблеми теорії та практики: збірник наук. праць. Дніпропетровськ : ДНУ. 2004. Том. 2. Вип. № 191. С. 614–619.

4. Білявський В. М., Власенко В. В. Впровадження системи 5 S як фактор оптимізації виробництва промислової продукції // Вісник Хмельницьк. нац. ун-ту (Економічні науки). 2018. Вип. 1. С. 54–60.

5. Білявський В. М., Пось С. М. Аналіз інвестиційного клімату в економіці України та шляхи його покращення // Глобальні та національні проблеми економіки. 2014. С. 663–665.

*Нечаєва І. А., к. е. н. доцент
Національний університет «Запорізька політехніка»*

МЕТОДИЧНИЙ ПІДХІД ДО ПРОВЕДЕННЯ ОЦІНКИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЕКТУ

На будь-якій стадії життя підприємства стикаються з необхідністю впровадження інвестиційних ідей (проектів). Прийняття рішення щодо реалізації того чи іншого проекту, а отже, про довгострокове вкладення коштів, потребує певної інформації, що обґрунтовує доцільність та можливість таких вкладень.

Для прийняття позитивного рішення інформація має підтвердити базові припущення:

- вкладені кошти мають бути повністю відшкодовані;

- прибуток, отриманий в результаті реалізації інвестиційного проекту, має компенсувати:

а) відмову від використання коштів за альтернативними варіантами;

б) ризик невизначеності кінцевого результату.

Параметрами інвестиційного проекту, які підлягають обґрунтуванню та слугують основою для розрахунку ключових показників результату реалізації інвестиційного проекту є: дохід; витрати, пов'язані з отриманням доходу; час очікування доходів.

Експертна оцінка інвестиційного проекту проводиться в декілька етапів (рис. 1).

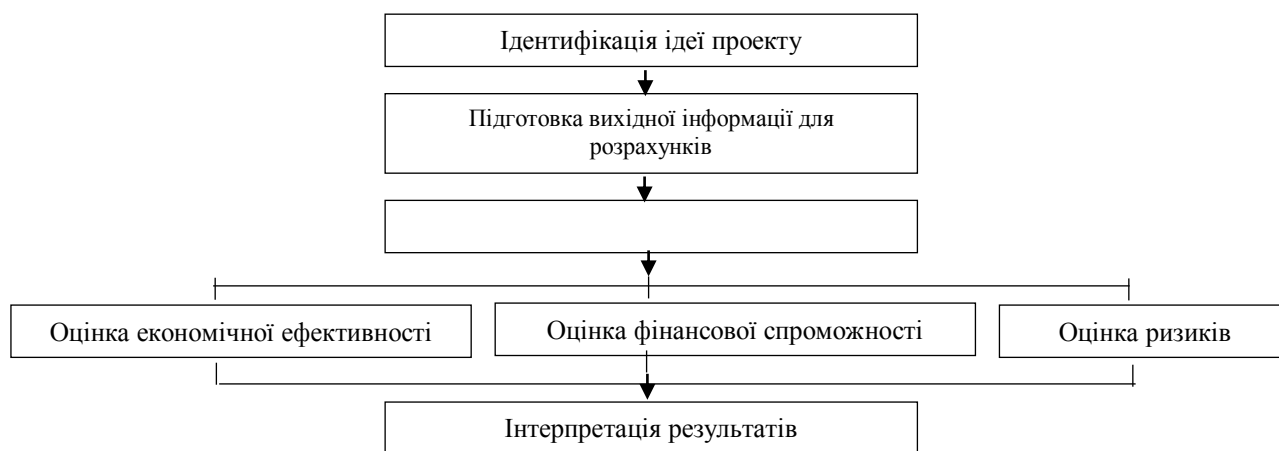

Рисунок 1 – Етапи проведення оцінки інвестиційного проекту

Ключову роль в оцінці інвестиційного проекту відіграє часовий фактор. Для прийняття рішення щодо привабливості проекту необхідно визначити, чи забезпечить проект бажаний рівень показників за період, який інвестор вважає для себе прийнятним.

Коректність результатів оцінки інвестиційного проекту в рівній мірі залежить від якості інформації та від методів, які використовуються в її аналізі.

З точки зору особливостей інформації та методики розрахунків можна виділити три основні типи проектів:

- «з нуля» - нові об'єкти. У даному випадку новий об'єкт (нове підприємство) і є інвестиційним проектом. Проведення розрахунків виконується на основі єдиної інформації (одні й ті самі грошові потоки) за блоками: виручка, поточні витрати, інвестиційні витрати, джерела фінансування;